

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De sancta Margaritha cxlvi

[urn:nbn:de:bsz:31-289352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289352)

De sancta

per nuncium misit dicēs. Sancto ep̄o discipulo xp̄i pelagia discipula dyaboli. Si vere xp̄i discipulus comprobaris qui vt audiui p̄ peccatorib⁹ de celo descendit. me peccatricē sed penitentē suscipere digneris. Cui ille remisit. Rogo vt humilitatē meam nō remp̄tes. quia homo peccō: sum. Sed si vere saluari desideras. solū me videre nō poteris. sed iter alios me videbis. Cūq; ad euz corā pluribus aduenisset pedes eius app̄hendit. et amarissime flēs dicere cepit. Ego sum pelagia pelagus iniquitatis exūdans fluctib⁹ peccatorū. Ego sum pditionis abyssus. ego vorago ⁊ laqueus animarū. multos deceptos de cepi. q̄ nunc cuncta p̄horui. Tūc ep̄s interrogauit eā dicens. Quod tibi nomē est? Cui illa. A natiuitate pelagia vocor. Sed p̄pter vestimentoz pompam omnes me margaritā appellāt. Tūc ep̄s clementer eam suscipiens penitentiam ei salutarē iniunxit. et in dei timore diligenter instruxit ⁊ sacro baptisate regenerauit. Dyabolus aut̄ ibidē clamabar dicēs. O violētia quā patior ab hoc fene decrepito. O violenta senectus mala. Maledictus dies in quo p̄trarius natus es michi quia spem meam maximā abstulisti. Quadā in sup nocte cū pelagia dormiret. dyabolus ad eaz venit et eam exicans dixit sibi. Domina margarita quid vñq; tibi malefecit? Nunquid non oibus diuitijs et gloria te ornauit? Quofo dic michi in quo te contristauit. et p̄tinus tibi satisfariā. Tantum obsecro ne me deseras. ne opprobriū xp̄ianis efficiar. Ipsa aut̄ se signauit et in dyabolus insufflauit. et statim euauit. Die tercio omnia q̄ habebat cōgregauit et paup̄ibus tribuit. Post aliquot aut̄ dies cūctis ignoratibus pelagia inde noctu aufugit. et in mōrem olueti deuenit. vbi habitū heremite accipiēs in parua cella ibidē se collocauit. et deo in multa abstinentia seruiuit. Maxime aut̄ fame ab oibus habebat. et frater pelagius dicebat. Post hoc quidam dyacon⁹ sup̄radicti ep̄i hierosolimā causa visitandi loca sancta aduenit. Cui dixit ep̄s vt post sanctorū loco: um visitationē quendā monachū nomine pelagiū quereret et ip̄m visitaret. cūz verus dei seruus esset. Qd̄ cum ille fecisset mox ab illa cognitus nequaq; ip̄am p̄pter nimiam maciem cognouit. Cui dixit pelagia. Habes ep̄m? Et ille. Imo dñe. Et illa. Quer pro me ad dñm quia vere ap̄ls ch̄isti est. Recedens autez inde die tercia ad cellā eius redijt. Sed cū ad hostiuz percussisset. et nullus ei aquisset fenestrā aperuit. et mortuū eum inuenit ac vidit. Currensq; cum hoc ep̄o nunciasset. ep̄s et clerus omnesq; monachi conuenerunt

Margaritha

vt tam sancto viro exequias celebrarēt. Cūq; de cella corpus eius extraxissent. reperunt q̄ mulier esset. et plurimū admirātes deo gr̄as reddiderūt et sanctū corpus honorifice sepelierūt. Obijt aut̄ octaua die intrāte octobr̄i. circa ānos dñi. cclxxx.

De sancta margaritha. cxlvi. A

Margaritha dicta pelagius virgo pulcherrima diues et nobilis. tanta fuit parentū solitudine custodita. et optimis moribus instructa. tantaq; pudicie honestate vigeat. q̄ ab hoibus videri modis oibus renuebat. Deniq; a quodā adolescente nobili in coniugiu querit. et vtriusq; parētis assensu cuncta nuptijs necessaria cū immensa diuitiarū gloria preparant. Cū ergo nuptiarū dies aduenisset. et iuuenes et puella et cuncta simul nobilitas ante thalamū iam paratū nuptiarū festa euz gaudio celebrarent. virgo deo inspirante cōsiderās damnū virginittatis tā damnosis plausibus cōparari. p̄strata in terra cum lacrimis gloriā virginittatis et nuptiarū molestias tanta in corde suo cōpensatōe librāuit. q̄ oīa hui⁹ vite gaudia quasi stercoza respuebat. Un̄ nocte illa a viri cōsortio abstinens media nocte deo se recomendans. tonsis crinibus in virili habitu clam aufugit. Longe aut̄ ad quoddā monasteriū veniens. et fratrem pelagiū se appellās ab abbate receptus est. ⁊ diligenter instruct⁹. Qui tā sancte ac religiose se habuit. q̄ defuncto sanctimonialiū p̄uisore de senioz consilio et abbatis impio. licet multus monasterio virginū est p̄clatus. Dū ergo eis

non solū corꝝ sed etiā animarū pabula p̄tinue
et incuꝑabiliter ministraret. dyabolus ei inuidens
studuit qualiter p̄sperum eius cursum obiectu cri
minis impediret. Nā ynam virginē que p̄soꝝibus
erat in adulteriū traxit. et intumescēte vterꝝ cum
tam celari nō posset. tantus pudor: et dolor omēs
virgines et monachos vtriusq; monasterij cōster
nauit q̄ sōꝝus pelagi⁹ v̄tpore earū familiaris atq;
p̄repositus sine iudicio et examinatione ab oībus
condemnares. Qui sōꝝas cū ignominia pellit. ac in
quodā rupis specu recludit. sibiq; monachos seu
rissimus deputat qui sibi panē et deaceū et aquas
tenuissimē ministraret. Quibus gestis monachi re
cesserunt. et solū ibi pelagium reliquerunt. Ar ille
omnia patiēter sustinēs in nullo turbatus fuit. S̄
semp̄ gr̄atias deo referēs per sanctorū exempla se
continūe cōsōrtabat. Tandem cū finem suū adesse
cognouisset. abbatē et monachos p̄ litteras sic mā
dauit. Nobili or̄a genere margaritaba ī sec̄do dicta
sui. q̄ v̄p pelagus temptationū trāsr̄um pelagi⁹
michi nomen imposui. vir sum hō p̄o deceptio
mentita q̄d factis ostendi. De crimine virtutē ob
tinui. penitentiā egi in hōcēs. et iam queso vt quā
viri feminā ne scierunt. sancte forores sepeliant. et
sic expiatio viuētis. offēso morientis. vt femine
virginē recognoscant. quā calumniatores adulte
rum iudicabāt. His auditis monachis et sanctimo
nialibus ad speluncā currētibus pelagus a femi
nis femina et virgo intacta cognoscitur. et cūctis
penitentiā agentibus ī monasterio virginū hono
rificē sepelīf. finit legenda de prima feminarū an
tiochie ciuitatis. abundāissima tandem pelagus
appellara

De sancta thaïsi meretrice

cxliiij

A

Thaïsi meretricis vt in vitas patrū legit tante
pulchritudinis exstitit. vt multi propter eas
venditis substātijs suis ad vltimā pauper
tatē deuenirent. Sed amatores sui p̄ zelo litib⁹
inter se cōfertis frequēter puelle limina sanguine
replebāt. Qd cū audisset abbas p̄funct⁹ sum p̄o
habitu seculari. et vno solido p̄fectus est ad eam
in quadā egipti ciuitate dedir̄q; ei solidū quasi pro
mercede peccādi. Illa accepto p̄cio ait illi. Ingre
diamur in camerā. Cūq; ingressus esset. et lectū
preciosis vestibus stratū ascendere inuitāref. dicit
ad eā. Si est interius cubiculū in ipsum eamus. Et
cum duxisset eum p̄ plura loca ille semp̄ dicebat. q̄
videri timebat. Illa autē dixit. Est quoddā cubicu
lum vbi nullus ingreditur. Si vero deum times

non est locus qui deitari eius abscondat. Quod cū
senex audisset dixit ei. Et scis esse deū? Cūq; illa re
spondisset se scire deū. et regnū futuri seculi. nec
non et tormenta peccatorum. dixit ei Si ergo nosti
cur tantas animas p̄didisti? Et non solū p̄ anima
tus sed p̄ illoꝝ redditura rōnem dānaberis. Illa
vero hoc audiens. p̄uoluta ad pedes abbatis pa
funcij cū lacrimis exorabat d. cēs. Scio esse peni
tentiam pater. et cōfido remissionē te orāte sortiri
Tantū pero tribus hoīs inducias et post hōc quo
tuleris ibo. et quecunq; preceperis facias. Cūq;
locū illi abbas constituisset vbi venire deberet. illa
collectis omnibus quecunq; ex peccato lucrata fue
rat perlarisq; in mediā ciuitatem populo spectāte
igne cōbussit clamans. Venite omēs qui peccastis
mecū et videte quomō ea que michi cōtulistis exu
ram. Erat autē p̄ciū auri librarū quadringentaz.
Que cū omnia incendisset ad locū quem abbas pa
funcius p̄stituerat p̄xit. Quā ille repto virginis
monasterio in cellulā parūā recludens hōstū celo
lule plūdo signauit. et parūā reliquit fenestrā per
quā ei victus modicus inferref. Iussitq; ei oībus
diebus parū panis et paululū aque a ceteris mini
strari. Cū autē senex discederet thaïsi ad eum ait.
Quo iubes pater vt ex naturali meatu aquā meas
effundam? Et ille. In cellam sicut digna es. Cūq;
iterum quomodo deum deberet adorare inquire
ret. respondit. Non es digna nominare d. uz neq;
in labijs tuis nomen trinitatis adducere. sed nec
ad celum manus expandere. qm̄ labia tua iniqui
x iij